

بررسی تأثیر نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار در یادگیری زبان انگلیسی مطالعه مورדי (دانش-آموزان دختر پایه دوم مقطع متوسطه شهرستان قائمشهر)

رویا شریفی اسدی^۱

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار در یادگیری زبان انگلیسی دانش آموزان دختر پایه دوم مقطع متوسطه شهرستان قائمشهر است. روش این پژوهش روش شبه آزمایشی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه کلاس های پایه دوم مقطع متوسطه دخترانه شهرستان قائمشهر هستند که در سال ۹۸-۹۹ مشغول به تحصیل می باشند، که شامل ۸۶ کلاس و تعداد ۱۴۵۲ دانش آموز است. روش نمونه گیری تصادفی ساده و نمونه شامل دو کلاس به عنوان نمونه آماری انتخاب گردید که در هر کلاس ۳۰ نفر مشغول به تحصیل می باشند روش گردآوری اطلاعات شامل دو آزمون حیطه شناختی و حیطه روانی حرکتی و یک پرسشنامه محقق ساخته برای حیطه عاطفی می باشد یافته های پژوهش نشان داد که نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار توانسته بر سه حیطه یادگیری یعنی حیطه شناختی و حیطه روانی حرکتی و حیطه عاطفی تاثیر گذارد در نتایج حاصله حاکی از آن بود روش نرم افزاری تاثیر بیشتری نسبت به روش سنتی در یادگیری دارد.

کلیدواژه: نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار، حیطه شناختی، حیطه روانی حرکتی، حیطه عاطفی، یادگیری.

مقدمه

با گسترش زیرساخت‌های فناوری و افزایش ضریب نفوذ گوشی‌های هوشمند، استفاده از فناوری‌های نوین و برنامه‌های کاربردی در بین عموم مردم و خصوصاً نسل جوان به سرعت رو به افزایش است. استفاده از این برنامه‌های کاربردی نه تنها ارتباطات اجتماعی در بستر فضای مجازی را افزایش می‌دهد، بلکه می‌تواند روند انجام تکاليف و پروژه‌های دانش‌آموزی و دانشجویی را از ابتدا (جستجوی منابع) تا انتهای (نگارش گزارش) تسريع و تسهیل نماید (رحیمی و شهریاری، ۱۳۹۷). هر جامعه زنده و پویایی برای بقای خویش و ایجاد ارتباط با جوامع دیگر حداقل نیاز به یادگیری یک زبان خارجی دارد. امروزه تخمين زده می‌شود که ۶۰٪ جمعیت دنیا چند زبانه اند که زبان انگلیسی متداول ترین زبان خارجی است که یادگرفته می‌شود (ریچاردز و راجرز، ۲۰۰۸). بدیهی است که استفاده از فناوری‌های نو نیازمند بهره‌گیری از مهارت‌ها و راهبردهای خاص برای تعامل موفق و سودمند با محیط‌های مجازی و فناوری است. در پژوهش‌های انجام شده در ارتباط با سواد اطلاعاتی فهرست بلندی از مهارت‌های موردنیاز کاربران فناوری در قرن بیست و یکم جهت مدیریت چالش‌های استفاده از ابزارهای جدید فناوری ارائه می‌شود. قطعاً یکی از مهارت‌های پایه و مهم که هنگام کار با واژه‌پردازها موردنیاز است تایپ سریع و صحیح کلمات جهت ورود داده و دریافت بازخورد مناسب از سیستم یا کاربران دیگر می‌باشد (شاهسواری، ۱۳۹۸). مهارت تایپ سریع و درج صحیح کلمات در بهره‌گیری از فضای مجازی و استفاده مؤثر از بسیاری از برنامه‌های کاربردی لازم است و عدم تسلط به نحوه‌ی ورود صحیح اطلاعات می‌تواند در روند نصب یا اجرای برنامه‌ها اختلال ایجاد کند. در این میان در طی سال‌های اخیر، یادگیری زبان انگلیسی با توجه به اهمیت آن به عنوان یک زبان بین‌المللی در دنیای امروزه جهت ارتباط میان فرهنگ‌ها و جوامع مختلف، امری بسیار مهم در آموزش و پرورش است. در دنیای کنونی یادگیری زبان انگلیسی آنقدر مهم و ضروری است که سازمان یونسکو^۱ یکی از معیارهای با سواد بودن افراد را دانستن زبان انگلیسی می‌داند. یادگیری دانش‌آموزان به طور تصادفی اتفاق نمی‌افتد بلکه نتیجه مستقیم تجربه‌ها و فرصت‌های یادگیری آنان است، بنابراین باید به دنبال راههای جدیدی برای طراحی این گونه فرصت‌ها بود (جهاندار لاشکی، ۱۳۹۶). نگرش به استفاده از نرم افزار اصلاح خودکار کلمات ارتباط معناداری با یادگیری زبان انگلیسی به عنوان زبان خارجه دارد. اهمیت مهارت هجی و آگاهی از ارزش آموزشی نرم افزار جز مؤلفه‌های تسهیل‌کننده یادگیری زبان بود، در حالیکه سرفصل درس زبان عمومی بر یادگیری لغات، خواندن و فنون یادگیری متمرکز است. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی بر نقش نرم افزار خودکار در کلاس‌هایی که بیشتر بر مهارت‌های شفاهی تمرکز دارند نیز صورت بگیرد. همین‌طور نقش این نرم افزارها را در ارسال پیام کوتاه یا میکرو‌بالگ-ها نظیر توییتر در یادگیری زبان مورد بررسی قرار گیرد. چالش اساسی استفاده از نرم افزار خودکار در قیاس با اصلاح دیکته واژه‌پردازها، تغییر واژه‌ها بدون رضایت و یا توجه کاربر است. در واژه‌پردازها، هنگامی که لغتی اشتباه درج می‌شود یا نرم افزار فرم صحیح آن را تشخیص می‌دهد، با علامتی کاربر را نسبت به اشتباه هشیار می‌کند و فهرستی از لغات صحیح را پیشنهاد می‌دهد و درنهایت انتخاب لغت صحیح بر عهده‌ی کاربر است. اما هنگام استفاده از نرم افزار اصلاح خودکار کاربران عموماً نسبت به تغییراتی که خودکار اعمال می‌شوند، بی‌توجه هستند و در بسیاری از موارد پس از دریافت نتیجه جستجو یا بازخورد از اطرافیان متوجه اشتباه فاحشی که در درج کلمه رخداده می‌شوند(رحیمی و شهریاری، ۱۳۹۷). یکی از این راههای جدید استفاده از فناوری و نرم افزارهای آموزشی^۲ در امر یاددهی و یادگیری است که می‌تواند تأثیر بسزایی در این مورد داشته باشد. برای درک قدرت این فناوری آشنایی صرف با سخت افزارها^۳ و نرم افزارها^۴ و شیوه استفاده از آن‌ها کافی نیست بلکه باید

1 - UNESCO

2 - Educational Software

3 - Hardware

4 - Software

کلاس‌های عملی مبتنی بر آن برگزار شود ، تا بتوانیم تأثیر آن را بر یادگیری^۱ و سه حیطه شناختی و روان حرکتی و عاطفی^۲ آن را مورد بررسی قرار دهیم.

یادگیری: مفهوم یادگیری را می‌توان به صورت‌های مختلف تعریف کرد: کسب دانش و اطلاعات، عادت‌های مختلف، مهارت‌های متنوع، و راه‌های گوناگون حل کردن مسائل. همچنین می‌توان یادگیری را به عنوان فراگیری رفتارها و اعمال مفید و پسندیده و، حتی به عنوان کسب رفتارها و اعمال مضر و ناپسند تعریف کرد. پس یادگیری حوزه بسیار گسترده‌ای را شامل می‌شود. هرگهان^۳ و السون^۴ (۱۳۸۵، ترجمه سیف، ۲۰۰۵) گفته‌اند " یادگیری یکی از مهم‌ترین زمینه‌ها در روانشناسی امروز و در عین حال یکی از مشکل‌ترین مفاهیم برای تعریف کردن است.

حیطه‌های یادگیری: روانشناسان تربیتی، اهداف آموزشی را با توجه به ویژگی‌هایشان به شکل‌های مختلف طبقه‌بندی کرده‌اند. معروف‌ترین طبقه‌بندی را ، که به طبقه‌بندی بلوم معروف است، افرادی چون بلوم^۵ ، انگل هارت^۶، هیل^۷، کرات هول^۸ و می سیا^۹ انجام داده‌اند. در طبقه‌بندی بلوم، اهداف آموزشی در سه حیطه شناختی، عاطفی، و روانی – حرکتی قرار می‌گیرند (شعبانی، ۱۳۶۹)

حیطه‌شناختی: هدف‌های حیطه شناختی بر یادآوری یا بازسازی آنچه آموختنش ضروری است تأکید دارد؛ مانند حل یک مسئله فکری که برای این کار فرد باید نخست مسئله اصلی را تشخیص دهد، سپس مطالب داده شده را مرتب کند و آن‌ها را با نظریه‌ها، روش‌ها و الگوهایی که یادگرفته شده است، ربط دهد. هدف‌های شناختی بر اساس طبقه‌بندی بلوم در شش سطح قرار می‌گیرد که عبارتند از :

دانش به توانایی یادسپاری اندیشه‌ها و حقایق علمی، و بازیافت^{۱۰} و تشخیص مجدد آن‌ها در اصطلاح روانشناسی تربیتی، دانش گفته می‌شود (گیج و برابلینر ، ۱۹۸۸).

درک و فهم: یادگیری در این سطح، عبارت است از توانایی پی بردن به مفهوم یک مطلب، و تبیین آن با جملاتی که شخص خودش می‌سازد

تفسیر: تفسیر، شامل تفکر درباره اهمیت نسبی اندیشه‌هایی است که فهمیدن آن‌ها ممکن است مستلزم نظم بخشی (تنظیم) مجدد اندیشه‌ها، به صورت ترکیبی تازه، در ذهن فرد باشد .

کاربرد: اهداف در سطح «کاربرد» عبارت است از توانایی استفاده از مفاهیم انتزاعی، اصول علمی، قوانین، اندیشه‌ها ، فرضیه‌ها، قضایا و روش‌ها در موقعیت مناسب و جدید، بدون اینکه هیچ گونه راه حلی ارائه شود (گیج و برابلینر ، ۱۹۸۸).

تجزیه و تحلیل: مهارت‌هایی که به تجزیه و تحلیل مربوط می‌شوند؛ در سطحی نسبتاً بالاتر از مهارت‌های مربوط به فهمیدن و کاربرد قرار دارند .

ترکیب: در این مرحله ، یادگیرنده می‌تواند عواملی را که در مرحله تجزیه و تحلیل از هم‌دیگر تفکیک کرده بود، به طریقی نو برای اخذ یک معنی جدید و نو ظهور با یکدیگر ترکیب کند

ارزشیابی: به توانایی قضاوت کمی و کیفی درباره پدیده‌های علمی بر اساس معیار متقادع کننده، ارزشیابی گفته می‌شود.

-
- 1 - Learning
 - 2 - Affective Domain
 - 3- Hergenhahn
 - 4 - Olson
 - 5- Bloom
 - 6- Egelhart
 - 7- Hill
 - 8- Krathwhl
 - 9- Masia
 - 10 -Recognition

حیطه عاطفی: هدف‌های حیطه عاطفی بر نگرش‌ها، عواطف، علائق، و ارزش‌ها مبتنی است. زمینه عاطفی را نیز مانند زمینه‌های شناختی از آسان به مشکل به پنج سطح طبقه‌بندی کرده‌اند . ۱- دریافت و توجه کردن ۲- پاسخ دادن ۳- ارزش‌گذاری ۴- سازماندهی ارزش‌ها ۵- درونی شدن ارزش‌ها.

حیطه روانی - حرکتی: هدف‌های آموزشی در این حیطه بر مهارت‌های روانی - حرکتی استوار است. این حیطه ، بیشتر شامل مهارت‌های عملی در زمینه‌های فی و حرفه‌ای، تربیت بدنش، هنر، کار آزمایشگاهی و امثال آن‌ها است. ۱- مشاهده و تقلید ۲- اجرای عمل بدون کمک ۳- دقت در عمل ۴- هماهنگی حرکات ۵- عادی شدن عمل (احمد و همکاران، ۲۰۲۰).

نظریه‌های یادگیری و ارتباط آن‌ها با آموزش زبان

نظریه‌ی رفتارگرایی: اگر چه سابقه‌ی نظریه‌ی رفتارگرایی به تحقیقات پاولوف و ثورندايك در خصوص نحوه‌ی یادگیری بر می‌گردد، اما اساس این نظریه بر تحقیقاتی استوار است که واتسون، روانشناس آمریکایی در دهه ی اول قرن بیست میلادی انجام داده است. طرح نظرات اسکینر در خصوص یادگیری با پیدایش کامپیوتر و پیشرفت‌های صورت گرفته در این حوزه مصادف گشت ، که در پی آن در دهه ی ۱۹۶۰ . برنامه‌های آموزشی با عنوان «^۱CALL » (یادگیری زبان به کمک کامپیوتر) به بازار عرضه شدند که همگی نمونه‌هایی از برنامه‌های آموزشی مبتنی بر نظریه‌ی رفتارگرایی محسوب می‌شوند . نظریه شناختی^۲ : دهه ی ۱۹۶۰ نقطه‌ی آغاز تحولات جدیدی در عرصه‌ی روان‌شناسی یادگیری محسوب می‌شود . در نظریه‌ی شناختی متعلم فردی دارای قوه‌ی تفکر و تشخیص است و برخلاف نظریه‌ی رفتارگرایی از نقش انفعالی در فرایند آموزش برخوردار نیست.

نظریه سازآگرایی^۳ : دهه ی ۱۹۹۰ مقارن با شکل گیری و به عبارت بهتر اوج گیری نظریه‌ی جدیدی در حوزه‌ی روان‌شناسی یادگیری تحت عنوان سازآگرایی است.

تغییر در سازگان دانش متراffد با کسب تجربیات جدید و در نهایت یادگیری است. « رایش^۴ » یادگیری براساس نظریه‌ی سازآگرایی را در قالب سه فرایند « بازسازی^۵ »، « ساختاربندی^۶ » و « ساختار شکنی^۷ » تعریف کرده است(حقانی ، ۱۳۸۶).

کاربردهای فناوری اطلاعات در آموزش و یادگیری: بعد از جنگ جهانی دوم ، در نیمه دوم قرن بیستم ، به ویژه بعد از دهه ۱۹۷۰ ، زمانی که رایانه و سایر فناوری‌های اطلاعاتی به عنوان ابزارهای جدید آموزش به حیطه عملی آموزش و پرورش راه یافته‌ند ، کاربردهای جدیدی را ایجاد کردند . استفاده از امکانات تعاملی بودن بسیاری از اطلاعات باعث تحلیلی و انتقادی فکر کردن کاربران شد که آنها را متمایل به کار و یادگیری های گروهی و هم زمان بدون داشتن قید مکانی می کند . درست در اینجا این متوجه تحول عظیم می شویم که دیگر لزومی ندارد معلم بیشتر از شاگرد موضوع یا مهارتی را بداند ؛ زیرا در این مرحله دانشجویان و فرآگیران اغلب ممکن است بیشتر از معلمان و مربیان درباره فناوری بدانند . زیرا شخصاً به یادگیری خود می پردازند و به نحوه استفاده از فناوری آگاهی لازم و در خور دارند .

- ۱- فرآگیر به طور فعالانه و پویا حالت‌های مختلف یادگیری را تمرین و اشکال مختلف اطلاعات را بررسی می کند .
- ۲- او آگاهی اجتماعی دارد و با افزایش روز افزون آن اعتماد به نفس و کنترل بیشتری بر یادگیری های خود به دست می آورد.

۳- فرآگیر ارتباطات مؤثر انسانی و ماشینی را با هم ترکیب کرده و انواع جدیدی از ارتباطات را تمرین می کند و می آموزد .

1 - Computer Assisted Language Learning

2 - Cognitive Theory

3 - Constructivism

4 - Kersten Reich

5 - Reconstruction

6 - Constructing

7 - Deconstructing

۴- در مقایسه با نظام های سنتی آموزشی که در آن فرآگیر منفعل بود، فرآگیر امروزی در امر یادگیری و خود آموزی مستقل است و در حالت فاعل عمل می کند.

۵- در مقایسه با گذشته فرآگیر بهتر می تواند در کارهای گروهی شرکت کند و نقش مؤثری در گروه داشته باشد.

۶- در موقعیت‌های جدید، فرآگیر به حدود مهارت‌هایی که دارد واقع است و در صدد رفع نارسایی های آن بر می آید.

۷- حس همکاری در فرآگیران برای در اختیار گذاشتن دانش و مهارت های شخصی بیشتر می شود.

۸- از لحاظ روانی در فرآگیر، تعاملات و ارتباطات هم سطح به دلیل امکانات ارتباط کلامی (chat) افزایش می یابد.

۹- نوع مهارت‌های دست نوشتاری فرآگیر به مهارت های واژه پردازی و کلید و دکمه تغییر، افزایش و سرعت می یابد.

۱۰- سرانجام اینکه به دلیل داشتن حس انتخاب و آزادی در یادگیری های خود مهارت تفکر انتقادی در فرآگیران افزایش می یابد (افضل نیا، ۱۳۸۸).

آموزش مجازی^۱ و مراحل تولید آن: آموزش مجازی به تعبیری کلی به اجرای تمامی مراحل آموزشی در فضای کاملاً باز و مجازی اینترنت اطلاق می شود (حقانی، ۱۳۸۶)

کلاس مجازی^۲: اگر چه از دیدگاه عموم، کلاس مجازی غالباً نمونه ای شبیه سازی شده از کلاس های فیزیکی درست محسوب می شود، اما منظور اصلی از کلاس مجازی صرفاً جایگزینی کلاس های حضوری با قید زمان و مدت تشکیل کلاس نیست (حقانی، ۱۳۸۶).

زبان: زبان یک پدیده ذهنی و اجتماعی است و نظامی از نشانه های قراردادی است که اعضای هر جامعه با استفاده از آن با یکدیگر ارتباط شفاهی یا نوشتاری برقرار می کنند (ارجمند رشید آباد و همکاران ۱۳۸۵). که ویژگی های آن عبارتند از: ۱- زبان نظام مند است. ۲- زبان مجموعه ای از نشانه های اختیاری است. ۳- این نشانه ها عمدتاً صوتی هستند، اما ممکن است به صورت بصری نیز باشند. ۴- این نشانه ها به مفاهیم قراردادی اشاره دارند. ۵- زبان برای برقراری ارتباط به کار می رود. ۶- زبان برای برقراری ارتباط به کار می رود. ۷- زبان اساساً متعلق به انسان هاست اگر چه ممکن است به انسان ها محدود نباشد. ۸- تمام مردم تقریباً زبان را به یک روش فرا می گیرند، زبان و یادگیری زبان هر دو دارای خصوصیات جهانی هستند (براون، ۱۳۸۴).

یادگیری زبان: یادگیری زبان به عنوان یکی از راه های اصلی برقراری ارتباط با دیگر جوامع و فرهنگ ها از دیرباز مورد توجه بشر بود. در این راستا، بشر کوشیده است در طول تاریخ با بهره گیری از روش ها و امکانات مختلف، زبان دیگر ملت ها را بیاموزد و زبان خود را نیز به دیگران آموزش دهد (استادی، ۱۳۷۶).

مهارت‌های زبانی و محیط‌های یادگیری: اگر توانش^۳ زبانی به دانش زبانی و ذهنی فرد در خصوص یک زبان خاص اطلاق شود، کاربرد زبان در موقعیت های مختلف که حاصل بالفعل شدن توانش زبانی است، کنش^۴ زبانی نامیده می شود. کنش های زبانی فعال و منفعل در واقع بیانگر چهار «مهارت» اصلی زبان یعنی مهارت های «شنیدن»، «صحبت کردن»، «خواندن»، «نوشتن» هستند. گاه در برخی منابع، اصطلاحات «مهارت»، «قابلیت» و «توانش» به یک که معنا انگاشته می شوند، حال آنکه بین اصطلاحات مذکور ماهیتاً تفاوت های اساسی وجود دارد (حقانی، ۱۳۸۶).

مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی:

مهارت شنیدن: در حوزه آموزش زبان منظور از آموزش مهارت شنیدن ایجاد تمایز آوایی و تعمیق توانایی زبان آموز در درک معنا و مفهوم گفتار است. مهارت شنیدن را می توان براساس فعل یا منفعل بودن طرف مقابل در برقراری ارتباط به دو

1 - Virtual Training

2- Virtual Classroom

3 - Competence

4 - Performance

صورت «شنیدن تعاملی^۱» و «شنیدن غیر تعاملی» تقسیم کرد . شنیدن تعاملی به هنگام برقراری ارتباط دو طرفه ، شامل گفتگو حضوری یا تلفنی صورت می گیرد . در این حالت گوینده و شنونده به تناوب نقش یکدیگر را برعهده می گیرند ، حال آنکه شنیدن غیر تعاملی در برقراری ارتباط یک طرفه است ، به گونه ای که یک طرف ارتباط همواره در مقام شنونده و طرف دیگر آن همواره در مقام گوینده عمل می کند .

مهارت صحبت کردن: مهارت صحبت کردن یک فرد به زبان خارجی از دید عموم غالباً متراffد با بیان روان و سلیس به آن زبان است ، اما از دیدگاه متخصصان آموزش زبان، مهارت مزبور به معنای توانایی زبان آموز در بیان منطقی و مستدل منظور و مقصود از طریق زبان گفتار تعریف می شود . مهارت صحبت کردن معمولاً در قالب « صحبت کردن تعاملی »، « صحبت کردن نیمه تعاملی» و « صحبت کردن غیر تعاملی » تحقق می یابد .

مهارت خواندن: بعد از مهارت‌های شفاهی شنیدن و صحبت کردن ، مهارت خواندن به عنوان اولین مهارت کتبی در فرآیند آموزش زبان مورد توجه قرار می گیرد . اگر چه این مهارت در ترتیب مهارت‌های چهارگانه سومین مهارتی است که در زبان آموzan ایجاد و تعمیق می یابد ، اما از نقش بسیار مهمی در فرآیند یادگیری برخوردار است ، به گونه ای که انسان سوادآموزی را با خواندن آغاز می کند .

مهارت نوشتan: چنانچه الیت مهارت‌های زبانی به ترتیب آن‌ها در فرآگیری زبان مادری توسط کودک قرار گیرد ، مهارت نوشتan آخرین مهارتی است که در فرآیند آموزش زبان ایجاد و تعمیق می یابد . نوشتan به مفهوم ساده و کلی عبارت است کسب توانایی کتبی که از طریق آن زبان آموز قادر می شود از دانش زبانی خود برای نوشتن استفاده کنند (حقانی ، ۱۳۸۶) . در راستای این پژوهش‌هایی صورت گرفته از آن جمله: در تحقیقی که محمدی در سال (۱۳۸۷) از دانشکده علوم انسانی، دانشگاه اراک با عنوان تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و یادگیری زبان، انجام داد نتیجه تحقیق نشان می دهد که نقاط مشترک زیادی بین الگوهای آموزش زبان و الگوهای فناوری آموزش و یادگیری زبان وجود دارد .

زارعی زوارکی و همکاران در سال (۱۳۹۱) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر آموزش چند رسانه ای بر یادگیری درس زبان انگلیسی دانش آموzan کم بینا نشان داد که آموزش چند رسانه ای بر افزایش میزان یادگیری درس زبان انگلیسی دانش-آموzan کم-بینای سال سوم مقطع راهنمایی موثر بوده است . براین اساس، می-توان استفاده از آموزش چند- رسانه ای را در تدریس و آموزش درس زبان انگلیسی برای این دانش-آموzan پیشنهاد کرد . زارعی و عوض زاده در سال (۱۳۸۵) با عنوان چند رسانه های آموزشی و فرایندهای یاددهی-یادگیری انجام داده اند.نتایج نشان داد که چند رسانه ای های آموزشی می تواند با به کارگیری عناصر گوناگون از قبیل متن، صوت، تصویرهای گرافیکی، اینمیشن و ویدئو ضمن ایجاد نوعی محیط چند حسی برای فرآگیران، سبک های گوناگون یادگیری را نیز تحت پوشش قرار دهد . همچنین این نوع رسانه با داشتن امکانات تعاملی می تواند انگیزه فرآگیران را افزایش دهد .در نتیجه یادگیری بهتر و پایدارتری صورت می گیرد . فاطمه شبیری (۱۳۸۲) موضوعی با عنوان تهیه نرم افزار کمک آموزشی فیزیک سوم دبیرستان و بررسی تأثیر آن بر جنبه های شناختی و عاطفی و دانش آموzan را مورد مطالعه قرار داده است . نتایج حاصله میان افزایش یادگیری فیزیک توسط دانش آموzan تأثیر معنادار بر انگیزش درونی و بهبود نگرش ، آورده شدن برخی نقش های مورد انتظار از معلم و افزایش تعامل دانش آموzan با یکدیگر داشته بوده است . وی زو^۲ در سال (۲۰۱۱) در دانشگاه علوم انسانی دانشگاه جنوب فلوریدا با عنوان تأثیر یادگیری آنلاین بر انگیزه ی یادگیری زبان چینی دانشجویان به عنوان زبان خارجی انجام داده نتایج جالبی صورت گرفته است که نشان می دهد تفاوت قابل ملاحظه ای در تجربیات و انگیزه ی یادگیری زبان دوم قبل و بعد از یادگیری آنلاین وجود دارد . نتایج نشان دهنده ی آن است که یادگیری آنلاین بر انگیزه ی یادگیری افراد با سوابق مختلف یادگیری تأثیر مثبت داشته و انگیزه آنلاین را در یادگیری

1- Interactive Hearing
2- Wei Zhu

بالا بوده است. بیل امریک^۱ در سال (۲۰۱۱) با عنوان بررسی تخته های هوشمند و نرم افزارهای آموزشی در بهبود یادگیری ریاضی دانش آموزان انجام داده، نشان داده که این ابزار به عنوان یک ابزار تعاملی دیداری سبب افزایش تعامل دانش آموزان با یکدیگر و معلم در یادگیری درس ریاضی می شود و محیط یادگیری را تبدیل به یک محیط غنی و شوق انگیز می کند. گودیر^۲ در سال ۲۰۰۱ تحقیقی در رابطه با تأثیر نرم افزارهای آموزشی بر محیط های یادگیری انجام داده است که نتایج آن نشان دهنده ی تغییر نقش معلمان و دانش آموزان در محیطهای یادگیری جدید مبتنی بر نرم افزارهای آموزشی است. این پژوهش به بررسی تأثیر نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار در عرصه یادگیری مهم است تشییت یادگیری و کاربرد آن در زندگی است، اما متوسطه شهرستان قائمشهر می پردازد. آنچه در عرصه یادگیری مهم است تشییت یادگیری و کاربرد آن در زندگی است، اما برای این مهم، تدریس معلم و نحوه ی انتخاب و به یادگیری ابزار و وسائل و روش های درست نقش محوری دارد. برای اینکه کاربرد نرم افزارهای آموزشی را در امر یادگیری در مدارس افزایش دهیم، شناسایی تأثیر این ابزار بر یادگیری امری ضروری است. در این تحقیق سعی شده است که محیط مناسب و فعالی از طریق نرم افزارهای آموزشی برای یادگیرنده زبان انگلیسی ایجاد شود، تا بتوان میزان تأثیر آن از طریق کانال های حسی ایجاد شده توسط این ابزار را در حیطه های مختلف یادگیری سنجید و سر انجام اینکه محقق در صدد آن است که بداند تأثیر نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار در یادگیری زبان انگلیسی دانش آموزان دختر پایه دوم مقطع متوسطه شهرستان قائمشهر چه تأثیری دارد؟

با این تفاسیر در این پژوهش سه فرضیه مورد ارزیابی قرار می گیرد:

- ۱ نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار بر حیطه شناختی یادگیری زبان انگلیسی دانش آموزان دختر پایه دوم مقطع متوسطه شهرستان قائمشهر تأثیر دارد.
- ۲ نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار بر حیطه عاطفی یادگیری زبان انگلیسی دانش آموزان پایه دوم متوسطه شهرستان قائمشهر تأثیر دارد.
- ۳ نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار بر حیطه روان حرکتی یادگیری زبان انگلیسی دانش آموزان پایه دوم مقطع متوسطه شهرستان قائمشهر تأثیر دارد.

روش پژوهش

در این پژوهش به منظور سنجش تأثیر نرم افزار آموزشی اصلاح خودکار بر یادگیری زبان انگلیسی از روش مناسب این تحقیق، یعنی روش شبه آزمایشی استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش جامعه آماری این پژوهش کلیه کلاس های پایه دوم مقطع متوسطه دخترانه شهرستان قائمشهر هستند که در سال ۹۸-۹۹ مشغول به تحصیل می باشند، که شامل ۸۶ کلاس و تعداد ۱۴۵۲ دانش آموز است.

روش نمونه گیری با توجه به این که جامعه آماری پژوهش کلیه کلاس های پایه دوم مقطع متوسطه شهرستان قائمشهر می باشد، روش نمونه گیری تصادفی ساده و نمونه شامل دو کلاس به عنوان نمونه آماری انتخاب گردید که در هر کلاس ۳۰ نفر مشغول به تحصیل می باشند.

ابزار گردآوری اطلاعات با توجه به حیطه های یادگیری شناختی، روان حرکتی و عاطفی از ابزار به شرح ذیل استفاده شده است. حیطه شناختی: شامل دو آزمون کتبی که در زمینه های واژگان، درک مطلب، گرامر تشکیل شده از ۵۳ سوال از درس اول کتاب سال دوم مقطع متوسطه چاپ سال ۱۳۹۷ (ب) حیطه روان حرکتی: شامل آزمون شفاهی و نوشتاری از دانش آموزان فایل آزمون شفاهی (پیش و پس) در پیوست آمده است. ج) حیطه عاطفی: شامل یک پرسشنامه محقق ساخته است. در این تحقیق نیز برای تخمین پایایی آزمون از روش بازآزمایی استفاده گردیده است. به این ترتیب که پیش آزمون و پس آزمون

1- Bill Emrick
2- Goudir

برای دو نمونه ۱۵ نفری به عمل آمد و بعد از تصحیح سؤالات از ضریب همبستگی پیرسون برای کشف همبستگی استفاده شد. مقدار ضریب همبستگی برابر ۰.۹ است.

روش‌های آماری مورد استفاده: روش‌های آماری مورد استفاده برای تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده به شرح زیر است. آمار توصیفی در این تحقیق میانگین نمرات هر دو گروه در آزمون ارزیابی زبان انگلیسی هم در پیش آزمون و هم پس آزمون برای محاسبه میانگین نمرات در کلیه آزمودنیها ، درصد ها ، نمودارها و جداول با استفاده از نرم افزار SPSS بدست آمده و دو گروه با هم مقایسه شدند . آمار استنباطی در این تحقیق از آزمون t که جزو آزمون‌های پارامتریک است استفاده شده است و چون دو گروه کنترل و آزمایش متفاوت داریم از آزمون t مستقل استفاده کرده ایم .

یافته‌های پژوهش

در این تحقیق دو گروه از لحاظ تعداد با هم برابر بوده و در هر گروه ۳۰ دانش آموز بودند.

جدول ۱- جدول فراوانی دو گروه آزمایش و گواه

درصد	تعداد	دانش آموزان
%۵۰	۳۰	گروه آزمایش
%۵۰	۳۰	گروه گواه

این تحقیق با استفاده از آزمون کالماگروف-اسمیرنوف نرمال بودن متغیرهای تحقیق را بررسی می کنیم و در صورت نرمال بودن متغیرها از آزمون‌های پارامتری (تی تک نمونه‌ای) و در صورت غیر نرمال بودن از آزمون‌های ناپارامتری (دوجمله‌ای) استفاده می گردد.

آزمون کالماگروف-اسمیرنوف :

جدول ۲- آزمون کالموگروف - اسمیرنوف

نتیجه آزمون	p-value	متغیرها
نرمال	۰/۴۹	حیطه شناختی یادگیری
نرمال	۰/۴۶	حیطه عاطفی
نرمال	۰/۵۸	حیطه روانی حرکتی

نتیجه آزمون: با توجه به اینکه در تمامی متغیرهای تحقیق ، مقدار p-value از سطح معنی داری $0/05$ بیشتر می باشد نتیجه می‌گیریم که متغیرهای تحقیق نرمال می باشند. بنابراین برای بررسی سوال‌های تحقیق از آزمون‌های پارامتری (آزمون تی) استفاده می گردد.

استنباط فرضیه‌ها

جدول ۳- جدول میانگین نمرات قبل از آموزش و آزمون t برای فرضیه اصلی

قبل از آموزش								
p-value	α	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروه‌ها	فرضیه‌ها	
۰.۵۸	۰.۰۵	۰.۸۵	۲.۳۸	۱۶.۶۷	۳۰	آزمایش	فرضیه ۱	
			۱.۹۹	۱۵.۵۴	۳۰	کنترل		
۰.۸۹	۰.۰۵	۱.۳۹	۰.۸۸	۱.۹۸	۳۰	آزمایش	فرضیه ۲	
			۰.۹۸	۲.۰۰	۳۰	کنترل		
۰.۳۹	۰.۰۵	۱.۰۶	۱.۰۴	۱۹.۳۲	۳۰	آزمایش	فرضیه ۳	

جدول ۴ - جدول میانگین نمرات بعد از آموزش و آزمون t برای فرضیه اصلی

فرضیه ها	گروه ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	α	p-value	بعد از آموزش
فرضیه ۱	آرمایش	۳۰	۱۷.۲۱	۲.۳۲	۳.۰۱	۰.۰۵	۰.۰۰۴	۱.۳۰
	کنترل	۳۰	۱۸.۶۸	۱.۳۰				
فرضیه ۲	آزمایش	۳۰	۱.۸۳	۰.۷۴	۱۱.۲۶	۰.۰۵	۰.۰۰	۰.۷۴
	کنترل	۳۰	۴.۰۰	۰.۷۴				
فرضیه ۳	آرمایش	۳۰	۱۷.۹۵	۱.۱۲	۷.۳۵	۰.۰۵	۰.۰۰۰	۰.۶۰
	کنترل	۳۰	۱۹.۶۶	۰.۶۰				

همانطوریکه در جدول فوق مشاهده می‌گردد، میانگین محاسبه شده دو گروه تقریباً برابر یکدیگر هستند و این نتیجه نشان دهنده برابر دو گروه قبل از آزمایش می‌باشد. و همچنین مقدار p -value از سطح $\alpha = 0.05$ بیشتر می‌باشد بنابراین با ۹۵٪ اطمینان فرضیه تحقیق تایید می‌شود و این نتیجه حاصل می‌گردد که: بین میانگین نمرات مجموع پنج درس دانش آموزان قبل از آموزش با استفاده از دو گروه کنترل و گروه آزمایش اختلاف معناداری وجود ندارد.

همانطوریکه در جدول فوق مشاهده می‌گردد، میانگین محاسبه شده در گروه آزمایش ۵ نمره افزایش پیدا کرده در صورتی که میانگین گروه کنترل نه تنها افزایش نیافت بلکه به مقدار ناچیزی نیز کاهش یافته و این به معنی تاثیر نرم افزار بر یادگیری زبان در گروه آزمایش می‌باشد. و همچنین مقدار p -value از سطح $\alpha = 0.05$ کمتر می‌باشد. بنابراین با ۹۵٪ اطمینان فرضیه تحقیق تایید می‌شود و این نتیجه حاصل می‌گردد که: بین میانگین نمرات پنج درس دانش آموزان بعد از آموزش با استفاده از دو گروه کنترل و گروه آزمایش اختلاف معناداری از لحاظ آماری وجود دارد. در واقع نتیجه آزمون‌های فوق بیانگر این واقعیت است که روش آموزشی نرم افزار آموزشی تاثیر مثبت و محسوسی روی سطح یادگیری زبان انگلیسی دانش آموزان و سطح علاقه آنها در امر یادگیری داشته که نشان دهنده برتری این روش نسبت به روش آموزشی سنتی می‌باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتیجه بدست آمده از فرضیه نخست می‌توان گفت نرم افزار اصلاح خودکار توانسته دانش و معلومات و توانایی‌ها و مهارت‌های ذهنی را در دانش‌آموز را افزایش داده و موجب درک شناختی بیشتر در درس زبان انگلیسی شده و این نتیجه با نتیجه پژوهش محمدی (۱۳۸۷) و همچنین نتیجه پژوهش زارعی و عوض زاده (۱۳۸۵) و همچنین نتیجه پژوهش فاضلیان و سعادتمند (۱۳۸۳) و همچنین نتیجه پژوهش گودیر (۲۰۰۱) و همچنین نتیجه پژوهش کزما و کلارک (۱۹۹۱) همسو شده است. با توجه به نتیجه بدست آمده از فرضیه نخست می‌توان گفت نرم افزار اصلاح خودکار توانسته با علاقه، انگیزش، نگرش، قدردانی و ارزش‌گذاری یادگیری که سر منشا وابستگی به یک هدف است را در دانش‌آموز را افزایش داده و موجب علاقمندی بیشتر در درس زبان انگلیسی شده و این نتیجه با نتیجه پژوهش فاطمه شبیری (۱۳۸۲) و همچنین نتیجه پژوهش زو در سال (۲۰۱۱) و همچنین نتیجه پژوهش بیل امریک (۲۰۱۱) همسو شده است.

با توجه به نتیجه بدست آمده از فرضیه نخست می‌توان گفت نرم افزار اصلاح خودکار توانسته شامل مهارت‌های عملی در زمینه‌های فنی و حرفه‌ای، تربیت بدنی، هنر و کار آزمایشگاهی مهارت‌های حرکتی یا فعالیت‌های بدنی را در دانش‌آموز را افزایش داده به طوری که دانش‌آموزان پس از استفاده از نرم افزار به راحتی گوش می‌کردند و پاسخ می‌گفتند و خط آنان نیز بسیار بهتر از قبل شده بود و بطور کل از لحاظ روانی حرکتی موجب یادگیری بیشتر در درس زبان انگلیسی شده و این نتیجه با نتیجه پژوهش زارعی و عوض زاده (۱۳۸۵) و همچنین نتیجه پژوهش فاضلیان و سعادتمند (۱۳۸۳) و همچنین نتیجه پژوهش فاطمه شبیری (۱۳۸۲) و همچنین نتیجه پژوهش گودیر (۲۰۰۱) و همچنین نتیجه پژوهش کزما و کلارک (۱۹۹۱) همسو شده است. با توجه نتیجه پژوهش در فرضیه اصلی می‌توان نتیجه گرفت که نرم‌افزار آموزشی اصلاح خودکار توانست در فرایند یادگیری بسیا توانمند عمل کند و تاثیر بیشتری نسبت به روش‌های سنتی در یادگیری درس زبان انگلیسی نشان دهد بنابراین می‌توان گفت نرم افزار آموزشی بر یادگیری زبان انگلیسی تاثیر گذار است و این نتیجه بانتایج بسیاری از پژوهش‌های در این راستا همسو شده از آن جمله پژوهش محمدی (۱۳۸۷) و همچنین نتیجه پژوهش زارعی و عوض زاده (۱۳۸۵) و همچنین نتیجه پژوهش فاضلیان و سعادتمند (۱۳۸۳) و همچنین نتیجه پژوهش فاطمه شبیری (۱۳۸۲) و همچنین نتیجه پژوهش زو در سال (۲۰۱۱) و همچنین نتیجه پژوهش بیل امریک (۱۱۲) و همچنین نتیجه پژوهش گودیر (۲۰۰۱) و همچنین نتیجه پژوهش کزما و کلارک (۱۹۹۱) همسو شده است.

منابع

- ابراهیمی، ژاله. (۱۳۸۲). انقلاب در آموزش. *مجله تکنولوژی آموزشی*، شماره ۹، صص ۱۶-۱۹.
- آذری نوردی، آزاده. (۱۳۹۱). مقایسه تأثیر آموزش مبتنی بر ICT با آموزش سنتی بر پیشرفت تحصیلی درس ریاضی دانش‌آموزان دوره ابتدایی شهرستان قائم‌شهر. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری.
- اسلامی، علی. (۱۳۸۱). چند رسانه‌ای، نرم افزارها، ساخت و منابع. تهران: انتستیتو ایز ایران.
- افضل نیا، محمدرضا. (۱۳۶۷). فواید تکنولوژی آموزشی. *ماهنامه آموزشی - پژوهش رشد تکنولوژی آموزشی*، سال چهارم، شماره ۱، صص ۶-۸.
- امیر تیموری، محمد. (۱۳۸۷). رسانه‌های یاددهی - یادگیری. تهران: انتشارات ساوالان.
- جاریانی، ابوالقاسم. (۱۳۸۱). زنگها برای فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات به صدا در می‌آید. *مجله رشد معلم*، شماره ۱۷۲، صص ۴۰-۴۳.
- جعفرنژاد قمی، عین الله و عباس نژاد، رمضان. (۱۳۸۷). *مبانی فناوری اطلاعات*. انتشارات علوم رایانه.
- جلالی، صدیقه و سرعتی، داریوش. (۱۳۸۸). تقویت انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان. *هفته نامه نگاه*، شماره ۳، ص ۸
- جهاندار لاشکی، صغیری. (۱۳۹۶). بررسی انواع مدل‌های سواد اطلاعاتی. *فصلنامه مطالعات آینده پژوهی و سیاستگذاری*، ۲۳-۳۹(۷).
- حیدری، غلام‌حسین، مدانلو، یاسمن، نیاز آذری، مرضیه و جعفری گلوجه، عبداله. (۱۳۸۹). مقایسه تأثیر تدریس زبان انگلیسی با نرم افزار آموزشی و شیوه سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. *فصلنامه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی*، سال اول، شماره ۱، صص ۱۱۵-۱۰۴.
- دهقان چاچکامی، علی. (۱۳۸۹). بررسی میزان تأثیر استفاده از فناوری اطلاعات بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در درس زبان انگلیسی از دیدگاه دبیران شهرها و مناطق مرکزی استان مازندران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی ساری.
- دیلقمانی، میترا. (۱۳۸۲). فناوری اطلاعات در برنامه‌های آموزشی کشورها. *ماهنامه رشد تکنولوژی آموزشی*، شماره ۵، صص ۶۷-۵۴.

رحیمی؛ مهرک و شهریاری، علی(۱۳۹۷). بررسی نقش استفاده از نرم افزار اصلاح خودکار در یادگیری زبان انگلیسی. *مجله فناوری آموزش*.

زارعی زوارکی، اسماعیل؛ علیزاده، حمید؛ جعفرخانی، فاطمه(۱۳۹۱) تأثیر آموزش چند رسانه‌ای بر یادگیری درس زبان انگلیسی دانش آموزان کم بینا. *مجله کودکان استثنایی. شماره ۴۳* شاهسواری، فاطمه؛ جولهر، مریم؛ خرازی فرد، محمدجواد و عرفان منش، شاهرخ. (۱۳۹۸). بررسی دانش و سواد اطلاعاتی کامپیوتری و اینترنتی در میان دانشجویان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران در سال ۱۳۹۵. *مجله دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران*، ۳۲ (۱)، ۷۴-۶۹.

- Ahmad, F., Widen, G., & Huvila, I. (2020). The impact of workplace information literacy on organizational innovation: An empirical study. *International Journal of Information Management*, 51
- Almekhlafi, A. (2006). The effect of Computer-Assisted Language Learning (CALL) on United Arab Emirates EFL school students' achievement and attitude. *Journal of Interactive Learning Research*, 17(2), 121-142.
- Baroo, L., Markman, L., & Rouse, C.E. (2009). Technology edge: The educational benefits of computer-aided instruction. *American Economic Journal, Economic Policy*, 1, 52-74.
- Bowels. (2000). *the e-learning potential review Retrieved* from <http://www.kdgonline.com/webpages/whitepapercontent2.htm>.
- Burgin. M.(1999). *Technology in Education.29thASEE/IEEE frontiers in education conference*. November 10-13.
- Chuan Kung, S., & Chuo, T.W. (2002). Student perception of english learning through ESL/EFL websites. *Teaching English as a Second or Foreign Language*. 6(1).
- Dela Cal-Fasoni, L. (2001). *A technology to enhance teaching and learning. Front row phonics:Acal filed test, Mal.* California State University.
- Deryakulu, D., Buyukozturk, S., & Ozcinar, H. (2010). Predictors of academic achievement of student ICT teachers with different learning styles. *International Journal of Human and Social Science*, 5, 567-573.